

2. DÖNEM 1. YAZILI PROVASI

6

Türkçe

**CEVAP
ANAHTARI**

ÖĞRENME ÇIKTISI

T.O.6.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

1. MANTARLAR

Ormanların nemli ve loş köşelerinde sessizce büyüyen mantarlar, doğanın en gizemli canlılarıdır. Pek çok kişi onları bitki sansa da mantarlar, kendi besinlerini üretmedikleri için bitkilerden ayrılırlar. Bu canlılar, topraktaki çürümüş yaprakları ve dalları parçalayarak doğanın temizlik işini üstlenirler. Bu ayrıştırma süreci sayesinde toprağın verimi artar ve diğer bitkiler için gerekli olan mineraller serbest kalır. Bazı mantar türleri zehirli olsa da birçoğu orman ekosistemi için hayati bir önem taşır. Mantarların şapka kısmının altında bulunan spor adı verilen tanecikler, rüzgarla çevreye yayılarak yeni mantarların oluşmasını sağlar. Bilim insanları, bu canlıların ilaç sanayisinden gıdaya kadar pek çok alanda sunduğu faydaları araştırmaya devam etmektedir.

Aşağıdaki tabloda bu metinde geçen bazı kelimelerin anlamları verilmiştir. Kelimeleri bularak tablodaki uygun yerlere yazınız.

Anlamlar	Kelimeler
Canlıların birbirleriyle ve çevreleriyle olan ilişkilerini oluşturan düzen.	Ekosistem
Maddeleri kendisini oluşturan parçalara ayırma, analiz etme işi.	Ayrıştırma
Mantarların üremesini sağlayan, çok küçük ve dayanıklı tanecik.	Spor
Kirleri yok etme, hijyen sağlama durumu.	Temizlik

ÖĞRENME ÇIKTISI

T.O.6.23. Okuduğunu özetleyebilme

2. Teknoloji, insanların günlük yaşamını kolaylaştıran en önemli unsurlardan biridir. Günümüzde akıllı telefonlar sayesinde iletişim çok hızlı ve pratik bir hâle gelmiştir. İnternet, bilgiye ulaşmayı kolaylaştırarak eğitim alanında büyük katkılar sağlamaktadır. Bilgisayarlar ve tabletler, öğrencilerin ders çalışmasını daha verimli hâle getirir. Sağlık alanında kullanılan teknolojik cihazlar, hastalıkların daha erken teşhis edilmesine yardımcı olur. Ulaşımında kullanılan gelişmiş araçlar, mesafeleri kısaltarak zamandan tasarruf sağlar. Yapay zekâ sistemleri, birçok işi insanlardan daha hızlı yapabilmektedir. Ancak teknolojinin bilinçsiz kullanımı bazı olumsuz sonuçlara yol açabilir. Özellikle uzun süre ekran karşısında kalmak sağlık sorunlarına neden olabilir. Bu nedenle teknolojiyi doğru ve dengeli kullanmak büyük önem taşır.

Metinde anlatılanları kendi cümlelerinizle ifade edip 5-6 cümlelik bir paragraf hâlinde özetleyiniz.

Teknoloji; iletişim, eğitim, sağlık ve ulaşım gibi birçok alanda hayatımızı kolaylaştırıp hızlandıran bir güçtür. Bilgiye erişimi pratikleştirirken yapay zekâ gibi sistemlerle de iş verimliliğini artırır. Ancak bu imkânlardan yararlanırken sağlığımızı korumak için ekran süresine dikkat etmek gerekir. Özetle, teknolojinin sunduğu avantajlar ancak bilinçli ve dengeli bir kullanım ile faydalı hale gelir.

ÖĞRENME ÇIKTISI

T.Y.6.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

3. Sabah erkenden parka gittim () Hava oldukça serindi () kuşların sesi her yeri dolduruyordu () Yanımda getirdiğim kitapları düşündüm () hangisini önce okusam () diye karar veremedim () Sonunda en sevdiğim hikâye kitabını çıkarıp okumaya başladım ()

Yukarıdaki paragrafı okuyunuz ve yay ayraç içinde boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

Sabah erkenden parka gittim (.) Hava oldukça serindi (;) kuşların sesi her yeri dolduruyordu (.) Yanımda getirdiğim kitapları düşündüm (;) hangisini önce okusam (?) diye karar veremedim (.) Sonunda en sevdiğim hikâye kitabını çıkarıp okumaya başladım (.)

ÖĞRENME ÇIKTISI

T.Y.6.17. Yazısında düşünceyi geliştirme yollarını kullanabilme

4. Aşağıdaki tabloda verilen düşünceyi geliştirme yollarını kullanarak karşılıklarına “spor yapmanın faydaları” ile ilgili birer cümle yazınız.

Düşünceyi Geliştirme Yolu	Cümle
Karşılaştırma	Düzenli spor yapan bir kişinin vücut direnci ve enerji seviyesi her zaman yüksekken, hareketsiz bir yaşam süren kişi gün içinde çok daha çabuk yorulur ve hastalıklara karşı daha savunmasız kalır. Spor, kas ve kemik yapısını güçlendirerek fiziksel dayanıklılığı artırırken; egzersiz yapmayan bireylerde zamanla eklem ağrıları ve duruş bozuklukları görülme riski daha fazladır.
Benzetme	Vücudumuz, durmaksızın çalışan karmaşık ve değerli bir makine gibidir. Spor yapmak ise bu makinenin paslanmasını engelleyen en kaliteli yağdır. Hareket etmeyen bir vücut, bir köşede unutulmuş metal yığınları gibi zamanla körelir ve işlevini yitirir. Düzenli egzersiz yapmak, bu makinenin dişlilerini temizler, motoru olan kalbi güçlendirir ve tüm sistemin bir saat gibi tıkır tıkır işlemesini sağlar.

ÖĞRENME ÇIKTISI

T.Y.6.7. Yaratıcı yazı yazabilme

5. Aşağıdaki cümleden hareketle hayal gücünü kullanarak kısa bir hikâye yazınız. Hikâyenizin serim, düğüm ve çözüm bölümlerine dikkat ediniz. En az 8-10 cümle yazınız.

"Bir sabah uyandığında kendimi bambaşka bir gezegende buldum."

Gökyüzü masmavi değil, parlak bir mor rengindeydi ve tepemde iki tane güneş ışıldıyordu. Ayaklarımın altındaki toprak pamuk kadar yumuşaktı ama etraftaki ağaçların yaprakları camdan yapılmış gibi kristal sesler çıkarıyordu. Nerede olduğumu anlamaya çalışırken, uzaktan bana doğru yaklaşan gümüş renkli, havada süzülen garip canlıları fark ettim.

Korkuyla bir kayanın arkasına gizlendim ancak bu canlılar sandığım gibi tehlikeli değildi; ellerinde meyveye benzeyen parlayan küreler tutuyorlardı. İçlerinden biri, zihnime doğrudan ulaşan yumuşak bir sesle "Hoş geldin gezgin, burası Düşler Takımyıldızı'nın kalbidir," dedi. Şaşkınlığım katlanarak artarken, bana bu gezegenin sadece hayal kurmayı bilen çocukların rüyalarında ziyaret edebileceği özel bir durak olduğunu anlattılar.

Güneşler yavaşça batarken gümüş canlılar bana veda etti ve her yer göz kamaştırıcı bir beyazlığa büründü. Gözlerimi tekrar açtığımda, odamdaki yatağında uzanıyordum ve pencereden içeri süzülen sabah güneşi yüzümü ısıtıyordu.

ÖĞRENME ÇIKTISI

T.O.6.16. Bilgilendirici metinde anahtar kelimeleri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

6. Doğa, içinde pek çok ilginç ve öğretici örnek barındırır. Karıncalar da bu örneklerden biridir ve son derece düzenli çalışırlar. Yiyecek bulduklarında en kısa yolu belirleyerek hızlıca yuvalarına taşırlar. Bunu yaparken birbirlerini takip ederek bir yol oluştururlar. Bu davranışları sayesinde zaman kaybetmeden işlerini tamamlarlar. Bilim insanları, karıncaların bu özelliğini inceleyerek yeni teknolojiler geliştirmiştir. Böylece doğadaki canlılar, insanlara önemli bilgiler sunmaya devam etmektedir.

Bu metnin anahtar kelimelerini belirleyerek üç tanesini boş bırakılan yere yazınız.

1. **Doğa**
2. **Karınc**
3. **Teknoloji**

ÖĞRENME ÇIKTISI

T.O.6.17. Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümlene yapabilme

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız.

(1) Sağlıklı bir yaşam sürdürmenin en önemli yollarından biri dengeli beslenmektir. (2) İnsan vücudu ihtiyaç duyduğu vitamin ve mineralleri yeterince almadığında çeşitli sorunlar ortaya çıkar. (3) Örneğin sadece fast food ile beslenen bir kişi zamanla halsizlik ve kilo problemleri yaşayabilir. (4) Buna karşılık sebze, meyve ve protein ağırlıklı beslenen kişiler daha enerjik olur. (5) Bu nedenle sağlıklı beslenme, yaşam kalitesini artırır.

a) Metnin gelişme bölümü kaç numaralı cümle ile başlamaktadır?

Metnin gelişme bölümü (2) numaralı cümle ile başlamaktadır. İlk cümle konuya giriş yaparken, ikinci cümleden itibaren dengeli beslenmenin detaylarına ve eksikliğinde oluşabilecek sorunlara değinilerek konu genişletilmiştir.

b) Yazar gelişme bölümünde düşüncesini desteklemek için hangi yöntemi kullanmıştır?

Yazar, gelişme bölümünde düşüncesini somutlaştırmak ve daha anlaşılır kılmak için örnekleştirme yöntemini kullanmıştır. Özellikle 3. cümlede "fast food ile beslenen bir kişi" üzerinden verilen detay, bu yöntemde net bir örnektir. Ayrıca 3 ve 4. cümleler arasında sağlıklı ve sağlıksız beslenenler üzerinden bir karşılaştırma da yapılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTISI

T.O.6.17. Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümlene yapabilme

7. Aşağıdaki "denizlerdeki plastik kirlilik" konulu bilgi görselini (infografik) inceleyiniz. Bu görselin iletmek istediği mesaj nedir?

Denizlerdeki plastik kirliliği, günümüzün en büyük çevre sorunlarından biri haline gelmiştir. Her yıl milyonlarca ton plastik atık; akıntılar, rüzgârlar ve bilinçsiz atık yönetimi nedeniyle okyanuslara karışmaktadır. Bu atıklar sadece suyun yüzeyini kirletmekle kalmaz, aynı zamanda güneş ışığı ve dalgaların etkisiyle mikroplastik adı verilen gözle görülmeyecek kadar küçük parçalara ayrılır.

ÖĞRENME ÇIKTISI T.Y.6.10. Yazısında sınıflandırma yapabilme

8. Bir okul gazetesinin "Kültür ve Sanat" köşesinde yayımlanmak üzere hazırlanan aşağıdaki metinde, bazı kavramlar karışık şekilde verilmiştir:

"Anadolu toprakları, yüzyıllardır anlatılan efsanelerle doludur. Bu anlatıların yanı sıra halkın günlük hayatta kullandığı deyimler, dilimizin zenginliğini gösterir. Eski dönemlerden günümüze ulaşan destanlar kahramanlık izleri taşıırken; bilgece öğütler veren atasözleri yolumuzu aydınlatır. Ayrıca çocukların hayal dünyasını süsleyen masallar ve güldürürken düşündüren fıkralar da bu kültürün vazgeçilmez bir parçasıdır."

Yazarın bu paragraftaki kavramları "Sözlü Edebiyat Ürünleri" ve "Kalıplaşmış Dil Varlıkları" olarak iki gruba ayırması gerekseydi, hangi kavramı hangi gruba dahil etmeliydi? Sınıflandırmanızı bir tablo ile göstererek nedenini açıklayınız.

Sözlü Edebiyat Ürünleri

Efsaneler

Destanlar

Masallar

Fıkralar

Kalıplaşmış Dil Varlıkları

Deyimler

Atasözleri

Online Ders Sunumları

Çalışma Kağıtları

Deneme Sınavları

Online Test

Sınava Hazırlık

Ders Tekrar Testleri

SAMET DEMİR
Başarı Modu Koordinatör
Matematik

YENER BERKTAŞ
Webmaster ve Grafiker
Fen Bilimleri

